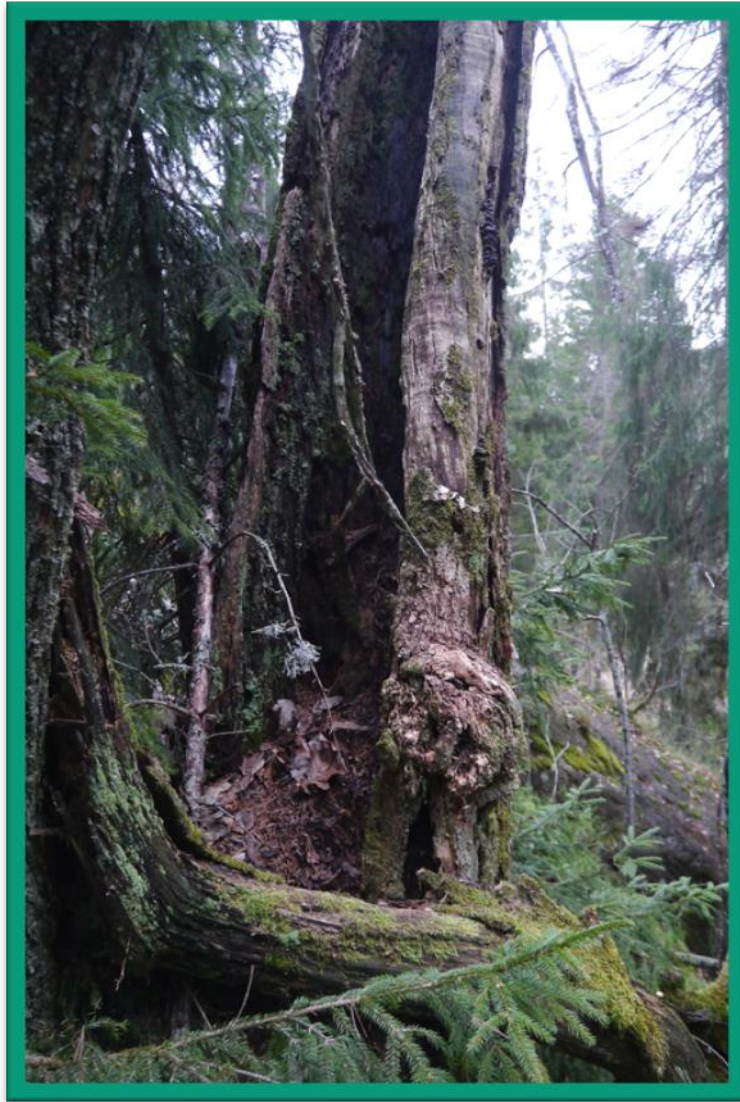

Verneplan for skog

Tilråding om vern på Statskog SF Utvidelse av Bjønntjenn naturreservat i Drangedal kommune

Hul eik innenfor verneforslaget. Foto: J.G. Brynjulvsrud

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark

August 2021

INNHOOLD

1. Forslag.....	3
2. Hjemmelsgrunnlag.....	3
3. Verneverdier.....	4
4. Andre interesser.....	5
5. Trusler mot verneverdiene.....	5
6. Saksbehandling.....	5
7. Viktige endringer under behandlingen av verneplanen.....	6
8. Forvaltning, økonomiske og administrative konsekvenser.....	6
9. Lokal og sentral høring.....	6
9.1. Generelle merknader ved lokal og sentral høring.....	7
9.2. Generelle merknader til forskriftene ved lokal og sentral høring..	8
9.3. Statsforvalterens kommentarer og tilrådinger til de generelle merknadene	13
9.4. Merknader til det foreslåtte området.....	13
9.5. Statsforvalterens kommentarer og tilrådinger til det foreslåtte området	14

Vedlegg:

1. Forslag til forskrift for Bjønntjenn naturreservat.....	15
--	----

Kart over Bjønntjenn naturreservat ligger som eget vedlegg i oversendelsen.

1. Forslag

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark legger med dette fram forslag om utvidet vern i medhold av naturmangfoldloven på Statskog SF sin grunn i Drangedal kommune i Vestfold og Telemark fylke. Tilrådingen omfatter forslag om utvidet vern av Bjønntjenn naturreservat. Forslaget til vern er basert på at Statskog SF som grunneier er pålagt av Stortinget å bidra med skog som har dokumenterte verneverdier. Det er gjennomført naturfaglige registreringer i området som dokumenterer verdier som kvalifiserer for vern etter naturmangfoldloven. Jf. faktaark med nærmere beskrivelse av dette.

Området som foreslås vernet er:

Navn	Gnr./bnr.	Kommune	Areal i daa	Verneverdi
Bjønntjenn naturreservat	19/1	Drangedal	4881	Regional (**)

2. Hjemmelsgrunnlag

Området foreslås vernet som naturreservat i medhold av lov av 19. juni 2009 nr.100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven). I loven er det gitt hjemmel for opprettelse av ulike vernekategorier i §§ 35 til 39. Generelle mål for områdevern følger av naturmangfoldlovens § 33. Formålet med det enkelte verneområdet må imidlertid beskrives konkret og knyttes opp mot vilkårene som gjelder for den enkelte vernekategori i §§ 36 og 37. Naturreservat er det strengeste vernet etter naturmangfoldloven.

Vedtak om opprettelse av naturreservater treffes av Kongen i statsråd etter naturmangfoldlovens § 37, som lyder slik:

- ” Som naturreservat kan vernes områder som*
- a) inneholder truet, sjelden eller sårbar natur,*
  - b) representerer en bestemt type natur,*
  - c) på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold,*
  - d) utgjør en spesiell geologisk forekomst eller*
  - e) har særskilt naturvitenskapelig verdi.*

Som naturreservat kan også vernes et område som er egnet til ved fri utvikling eller aktive gjenopprettingstiltak å få verneverdier som nevnt i første ledd.

I et naturreservat må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. Et naturreservat kan totalfredes mot all virksomhet, tiltak og ferdsel. I forskriften kan det gis bestemmelser om vern av kulturminner i reservatet.

Treffes vedtak om reservat som krever aktive gjenopprettingstiltak, eller vedtak om reservat der bruk er en forutsetning for bevaring av det biologiske mangfold, skal det samtidig med vernevedtaket legges fram et utkast til plan for skjøtsel for å sikre verneformålet. Planen kan omfatte avtale om bruk av arealer, enkeltelementer og driftsformer. Planen eller avtalen kan inneholde bestemmelser om økonomisk kompensasjon til private som bidrar til områdetets skjøtsel.”

Vurdering i forhold til naturmangfoldlovens kap. II

Med hensyn til kunnskapsgrunnlaget (jf. § 8 i nml.), så foreligger det god dokumentasjon av naturtyper i området, jf. omtalen i kap. 3 Verneverdier. Restriksjonene på inngrep og tiltak som innføres med verneforskriftene vil beskytte verneverdiene, og den bruken som tillates videreført vil etter vår vurdering ha liten negativ virkning på dem. Effekten av vernet på verneverdiene og naturmangfoldet vil derfor være positiv. Prinsippene i §§ 9-12 framstår dermed ikke som relevante i saka.

3. Verneverdier

Et vern av det foreslåtte området vil sikre arealer med viktige verneverdier, jf. også formålsbeskrivelsene nedenfor.

Eldre skog dominerer innenfor verneforslaget, men strukturelementer som død ved, grove trær og flersjiktet skog er i stor grad konsentrert i kjerneområdene. I alle kjerneområdene er det imidlertid en del forekomster av død ved og i to kjerneområder forekommer flere eiker med synlige hulrom og rødmyld. Spredt i området fins en del enkeltindivider av grove eiketrær, flere med brysthøyde på over 60 cm. Enkelte grove trær av gran og furu er også spredt i området både i og utenfor kjerneområdene.

Store deler av skogen utenfor kjerneområdene er ensaldret eller fåaldret. Det er en del forekomster med død ved, men betydelige arealer er i sen optimalfase/nær sammenbruddsfase. Nord og sørøst for Korsvann fins arealer med furuskog på forholdsvis god bonitet med relativt grove høyreste furutrær og noen forekomster av død ved. Innenfor verneforslaget er det også noen mindre arealer med ungskog som er tatt med av hensyn til arrondering og restaurering.

Det påviste artsmangfoldet innenfor verneforslaget er forholdsvis begrenset og de krevende artene som ble registrert er i hovedsak knyttet til strukturelementer av død ved. Av rødlistede arter ble barlind *Taxus baccata* (VU), honninghvitkjuke *Antrodia mellita* (VU), blanknål *Calicium denigratum* (NT), ruteskorpe *Xylobulus frustulatus* (NT), eikegreinkjuke *Pachykytospora tuberculosa* (NT) og ospehvitkjuke *Antrodia pulvinascens* (NT) registrert. Videre ble svovelkjuke *Laetiporus sulphureus* notert. Dette er en viktig vednedbryter som i seg selv også kan bli et potensielt habitat for krevende insekter. Lungenever *Lobaria pulmonaria* ble notert i eikeskog nord for Korsvann. Dette er en svak indikator for skogsmiljøer med en viss kontinuitet og jevn luftfuktighet. Furustokkjuke *Phellinus pini* ble notert på furu nord for Korsvann. Denne arten indikerer en viss kontinuitet i furuskogsmiljøer.

Av karplanter ble ingen særskilt krevende arter påvist i løpet av feltundersøkelsen. Feltundersøkelsen ble imidlertid gjennomført vel sent på året hvilket medfører at karplante- og soppfloraen ikke er fanget opp på en tilfredsstillende måte.

Formål med fredningen

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som har særlig betydning for biologisk mangfold på grunn av et tilnærmet intakt og urørt naturområde med forekomst av eldre lavlandsbarkskog med innslag av gammel eikeskog.

Området har særskilt naturvitenskapelig verdi på grunn av forekomst av flere sjeldne og trua arter knytta til død ved og hul eik.

Etter Statsforvalterens vurdering tilfredsstiller området kravene som naturmangfoldlovens § 37 setter for områder som kan vernes som naturreservat.

4. Andre interesser

Planstatus for området

Arealene er avsatt til LNFR-område i kommuneplanens arealdel.

5. Trusler mot verneverdiene

Skogsdrift vil være en trussel mot verneverdiene. Ferdsel og beiting anses ikke å være noe trussel i området i dag.

6. Saksbehandling

Bakgrunn

Meld. St. 14 (2015 – 2016) *Natur for livet* legger opp til en videreføring av det langsiktige arbeidet med skogvern, herunder økt frivillig skogvern. Under behandlingen av meldingen ba Stortinget regjeringen sette mål om vern av både offentlig eid skog og frivillig vern av privateid skog til 10 % av skogarealet i landet. Naturfaglige evalueringer som ligger til grunn for prioriteringene i skogvernarbeidet er «*Evaluering av skogvernet i Norge*», NINA rapport 54/2002 og «*Naturfaglig evaluering av norske verneområder*», NINA rapport 535/2010.

Ved frivillig skogvern gir grunneierne statsforvalterne tilbud om vern av aktuelle områder. I tilfellet Statskog har det vært en prosess tidligere der områder på deres grunn er vurdert og deretter satt i prosess dersom vilkårene for det har vært oppfylt. Det blir foretatt naturfaglige registreringer og utarbeidet skogtakster for de områdene der det er behov for det. På grunnlag av tilbud og de naturfaglige registreringene utarbeider Statsforvalteren forslag til avgrensning av verneområdet. På grunnlag av tilbud og mal for verneforskrift for naturreservater utarbeider Statsforvalteren forslag til verneforskrift som blir oversendt grunneierne for kommentarer. Miljødirektoratet oppnevner en skogsakkyndig som får i mandat å forhandle med grunneierne eller grunneiernes representant. Ved enighet blir det utarbeidet avtale der erstatningssum, forslag til verneforskrift og avgrensning av verneområdet blir avklart.

Det vanlige er at når staten og grunneier er enige om disse punktene vil området gjennomgå vanlig saksbehandling i tråd med naturmangfoldloven. Etter avtale med grunneier kan melding og høring av verneforslag likevel gjennomføres før avtale er signert. Fra avtaletidspunkt og fram til vernevedtak gjelder en vederlagsordning. Utbetaling av erstatningsbeløp skjer når vernevedtak er fattet.

Konkret om området

Bjønntjenn naturreservat ble vedtatt 2. september 2005 med et areal på 1760 daa. Vernet areal omfattet eiendommene 19/1. Statskog SF har stilt ytterligere areal i området *i prosess for vern* før det ble gjennomført nye naturfaglige undersøkelser der i 2017. En stor del av kartleggingene for verneområder på Statskog SF sin grunn ble gjennomført i perioden 2003-2011, der registreringen i 2017 er en supplering av disse.

Meldingsfasen

Formell oppstart på verneplanarbeidet ble meldt 13. mars 2019 med frist 1. mai 2019. Innkomne merknader ble nærmere kommentert i høringsdokumentet.

Høringsfasen

I samsvar med naturmangfoldloven og saksbehandlingsreglene til denne om opprettelse av verneområder, jf. veileder M 481 | 2016 fra Miljødirektoratet, sendte Statsforvalteren forslaget

til vern ut på høring 3. juni 2021, med frist 1. august. Det ble foretatt en felles lokal og sentral høring. Ved fristens utløp var det kommet inn tre uttalelser til lokal høring og åtte uttalelser til sentral høring.

Videre saksgang

Statsforvalteren sender nå, på bakgrunn av høringsdokumentet og innkomne uttalelser, tilråding om vern til Miljødirektoratet.

Miljødirektoratet fremmer så saken for Klima- og miljødepartementet som deretter vil forberede saken og legge fram forslag om vernevedtak for Kongen i statsråd. Etter vernevedtak ved kgl.res. vil forhandlinger om erstatning bli gjennomført med Miljødirektoratet som ansvarlig miljømyndighet. Statsforvalteren får etter vernevedtak vanligvis i oppdrag å gjøre vedtaket kjent og sørge for at naturreservatet blir forsvarlig merket og skiltet. Dette gjøres normalt av jordskifteretten som etter begjæring fra Statsforvalteren oppretter sak om grensegang for området.

7. Viktige endringer under behandlingen av verneplanen.

Ved oppstartsmelding ble det sendt ut et kart som omfattet Korsvann, som da ville medført et nytt naturreservat. I forbindelse med denne første prosessen i verneplanen kom det imidlertid fram at Statskog SF tilbød ytterligere areal som ville gjøre det mulig å koble sammen Korsvann og det tidligere vernede Bjønntjenn naturreservat. Det ble derfor utarbeidet to alternativer til høringen, ett alternativ 1 for sammenslåing og et alternativ 2 der Korsvann fremsto som eget naturreservat. I tilrådingen er det høringens alternativ 1 som beskrives. Fra høring til tilråding er grensene og arealet for området noe endret. Det foreslås enkelte endringer i forskriften i tråd med innspill fra Statskog og NJFF Telemark.

8. Forvaltning, økonomiske og administrative konsekvenser.

Det er etter Statsforvalterens vurdering ikke behov for forvaltningsplan for det nye reservatet. Vi anser oppsynsbehovet for å være lite.

9. Lokal og sentral høring

Verneplanen ble sendt på lokal høring til grunneierne, Drangedal kommune, til Vestfold og Telemark fylkeskommune, samt til følgende *lokale og regionale* lag, organisasjoner og etater relevant for utvidelse av Bjønntjenn NR i Drangedal kommune:

Drangedal skogeierlag, Drangedal JFF, Drangedal bondelag, Nedre Telemark bonde- og småbrukerlag, Forum for natur og friluftsliv, Grenland Friluftsråd, Naturvernforbundet i Telemark, NJFF Telemark, NOF Telemark, NVE Region Sør, Telemark Turistforening, Telemark Orienteringskrets, Drangedal Everk, Statens Vegvesen Region Sør, Statskog SF Kongsberg, Skagerak Energi AS, Skagerak Kraft, Telenor Servicesenter for nettutbygging, Telemark Bonde- og Småbrukarlag, Vestfold og Telemark Bondelag, Telemark Botaniske Forening og Telemark Sau og Geit.

Verneplanen ble sendt på *sentral* høring til:

AVINOR AS, Bane NOR SF, Den Norske Turistforening, Direktoratet for kulturminneforvaltning, Direktoratet for mineralforvaltning, Forsvarsbygg, Friluftsrådernes Landsforbund, Institutt for biovitenskap - Universitetet i Oslo, Kommunenes sentralforbund, Landbruksdirektoratet, Luftfartstilsynet, Natur og Ungdom, Naturvernforbundet, NHO

Reiseliv, Norges Bondelag, Norges Geologiske Undersøkelser, Norges Handikapforbund, Norges Idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité, Norges Jeger- og Fiskerforbund, Norges Luftsportsforbund, Norges miljø- og biovitenskapelige universitet, Norges Miljøvernforbund, Norges Orienteringsforbund, Norges vassdrags- og energidirektorat, Norsk Biologforening, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, Norsk Botanisk Forening, Norsk Friluftsliv, Norsk institutt for bioøkonomi, Norsk institutt for naturforskning, Norsk Organisasjon for terrengsykling, Norsk Orkideforening, Norsk Ornitologisk Forening, Norsk Sau og Geit, Norsk Zoologisk Forening, NORSKOG, NSB hovedadm., NTNU Fakultetet for naturvitenskap og teknologi, NTNU Ringve botaniske have, NTNU Vitenskapsmuseet, SABIMA, Språkrådet, Statens Kartverk, Statkraft SF, Statnett SF, Universitetets naturhistoriske museer og botanisk hage, Vegdirektoratet, WWF-Norge.

9.1. Generelle merknader ved lokal og sentral høring

Lokal og sentral høring

Bane NOR (brev datert 08.06.2021) uttaler følgende:

«Viser oversendelse datert 04.06.21.

Områdene berører ikke jernbanens interesser, og Bane NOR har ingen merknader.»

Språkrådet (brev av 15.06.2021) uttaler følgende:

Bjønntjenn naturreservat (utviding), Drangedal kommune

«Namnet Bjønntjenn naturreservat er ikkje registrert i Sentralt stadnamnregister (SSR).

Skrivemåten av dette reservatnamnet er heller ikkje i samsvar med skrivemåten av naturnamna i SSR, dei er registrerte med dei godkjente skrivemåtane Øvre Bjørntjern (tilrådd) / Øvre Bjønntjenna og Nedre Bjørntjern (tilrådd) / Nedre Bjønntjenna.

Dette utvidingsforslaget dekker eit stort område utanom desse to tjerna, og bør få eit anna namn. Sidan Korsvann er det største vannet i dette utvida området, bør Statsforvaltaren vurdere om Korsvann naturreservat kan nyttast også om dette utvidingsforslaget.

Korsvann naturreservat, Drangedal kommune

Ingen merknader, jf. vår tilråding dagsett 19.03.2019.»

Statnett (e-post datert 22.06.2021) uttaler følgende:

«Statnett viser til høring av verneplan for skog på Statskog SF - Utvidelse Midtstrondbekken naturreservat - To alternativer for naturreservat ved Bjønntjenn og Korsvann - Tinn og Drangedal kommuner.

Statnett har ikke transmisjonsnettanlegg eller planer som blir berørt av verneforslaget og har derfor ingen merknader.»

Direktoratet for mineralforvaltning (brev datert 23.06.2021) uttaler følgende:

«DMF ga uttalelse uten merknad til varsel om oppstart av planene 22. mars 2019. Det har ikke kommet til nye registreringer av mineralske ressurser eller bergrettigheter i områdene siden vår uttalelse. DMF har dermed ikke merknader til høringen av verneplanene.»

Riksantikvaren (e-post datert 05.07.2021) uttaler følgende:

«Vi viser til høring av verneplan for skog på Statskog SF, utvidelse av Midtstrondbekken naturreservat i Tinn kommune og to alternativer for naturreservat ved Bjønntjenn og Korsvann i Drangedal kommune. Deres ref. 2019/5206.

Fylkeskommunen, som også er på høringslista, er høringspart for kulturhistoriske interesser i slike saker. Vi viser derfor til kulturminneforvaltningen i Vestfold og Telemark fylkeskommune og behandler ikke saken.»

NVE (brev av 16.07.2021) uttaler følgende:

«NVE har sett gjennom høringsforslaget for det foreslåtte verneområdet med tanke på energi- og vassdragsinteresser som eksisterende og planlagte energi- og nettanlegg, vannkraftverk, hydrologiske målestasjoner m.m.

- Vi gjør oppmerksom på at Tinn Energi AS og Drangedal Everk KF har områdekonsesjon i de foreslåtte verneområdene. NVE er godt fornøyd med at alle berørte nettselskap, samt Statnett SF er på adresselisten. Vi er positive til at Statnett SF og Drangedal Everk KF har uttalt seg ifb. oppstartsmeldingen, men kan ikke se at Tinn Energi AS har uttalt seg ifb. oppstartsmeldingen. NVE har som regel informasjon om transmisjons- og regionalnett gjennom Kraftsystemutredningene (KSU). Så langt vi kjenner til er det ingen planer knyttet til nettanlegg i områdene. NVE har derimot ikke fullstendig oversikt over alle nettkomponenter og -planer for distribusjonsnett, spesielt ikke på lavere spenningsnivå. Vi forventer at Tinn Energi AS uttaler seg om hvorvidt vern vil være i konflikt med deres eksisterende og fremtidige nettplaner. NVE oppfordrer nettselskapet til å gi uttalelse selv i tilfeller uten konflikter.

- Statnett har uttalt seg ifb. oppstartsmeldingen og informerer at selskapet ikke har anlegg og rettigheter som blir berørt av planene og har derfor ingen merknader til verneforslaget.

Bjønntjenn og Korsvann. Bjønntjenn naturreservat – utvidelse av Korsvann. Statsforvalter har lagt frem to alternativer til vern. Alternativ 1 som er utvidet vern av Bjønntjenn naturreservat og alternativ 2 som er vern av Korsvann naturreservat. NVEs uttalelse i forbindelse med oppstartsmeldingen gjelder alternativ 2. Det er ingen konflikter med eksisterende eller planlagte energi- og kraftinteresser for begge to alternativene.

Drangedal Everk KF har områdekonsesjon i det foreslåtte verneområdet både i alternativ 1 og 2. De opplyser at de ikke har linjer eller andre forsyningsanlegg innenfor dette området. Derfor har de ingen merknader eller synspunkter til verneplanene. NVE har ingen ytterligere kommentarer til dette området.

9.2 Generelle merknader til forskriftene ved lokal og sentral høring

Lokal og sentral høring

Norges Orienteringsforbund (brev datert 14.06.2021) uttaler følgende:

*«Norsk Orientering vil gjerne gjøre Statsforvalteren oppmerksom på Norsk Friluftsliv sitt brev til Miljødirektoratet «**FORSKRIFTSMAL FOR NATURRESERVATER – FORSLAG TIL ENDRINGER**», vedlagt.*

I tråd med brevets forslag til endringer i forskriftsmalen punkt 1 og 2, ber vi om at orientering tillates i verneområdene.»

Statskog SF (e-post datert 08.07.2021) uttaler følgende (for begge områder på høring):

«I verneforskrift § 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene), pkt j. står følgende: Vedlikehold av bilveier, traktorveier, driftsvei for kraftlinje, stier og sleper vist på vernekartet, i samsvar med tilstanden på vernetidspunktet. Enkelte bil/ traktorveger innenfor de foreslåtte verneområdene er grodd helt eller delvis igjen. Vår oppfatning har vært at vi kan

vedlikeholde disse vegene etter at vernet er gjennomført, blant annet fjerne vegetasjon, grøfterensk mv. Statskog har nå i senere tid erfart at vernemyndigheten i andre naturreservater har tolket ordlyden i forskriften annerledes og lagt til grunn at vi ikke kan fjerne trær i eller i nær tilknytning til vegbanen som sto der på vernetidspunktet . Dvs. at et tre som var ett år når området ble vernet ikke kan fjernes om f. eks fem år ifbm rydding av vegkanter, mens trær yngre enn fem år kan fjernes. I slike tilfeller må det søkes og innvilges dispensasjon, slike prosesser er tidkrevende og med en stor grad av usikkerhet på hva man får lov til. I tillegg er det kostbart.

Det vil være svært krevende å vedlikeholde en veg der vi ikke har tillatelse til å fjerne trær som står langs vegen som enten sto der på vernetidspunktet, eller ved at ett år gamle trær på vernetidspunktet forblir fredet for fremtiden. Trær vokser som kjent, og selv om de ikke var til skade på vegen på vernetidspunktet vil de kunne være det få år etter. For å kunne vedlikeholde og bevare veien på en god måte, må vi kunne fjerne alle trær innenfor 3-5 meter. Veikanthogst er et ordinært vegtiltak for å opprettholde veistandard og for å kunne vedlikeholde veien forsvarlig. Dette må utføres når skogen vokser inn i veien/grøftene.

Vi ønsker derfor en nærmere presisering av vegvedlikehold i forskriften slik at det ikke er noen tvil om hva vi kan gjøre av vedlikehold på vegen.

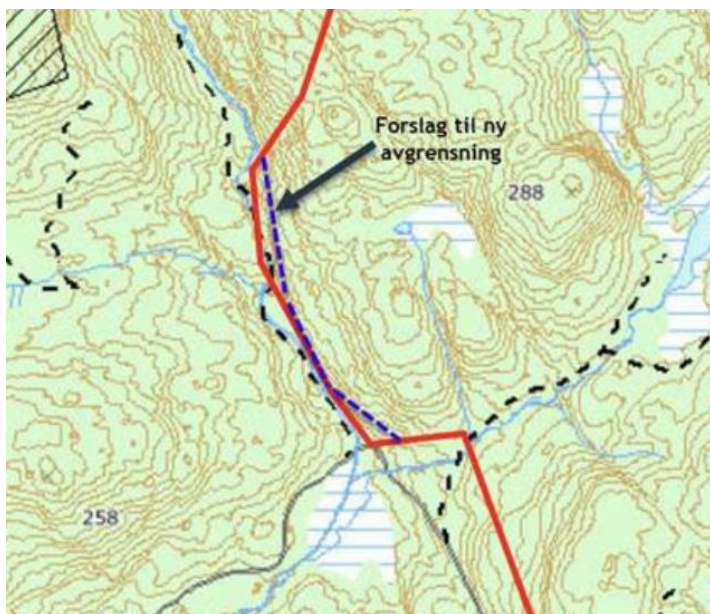
Forslag til nytt § 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene), pkt j.: Vedlikehold av bilveier, traktorveier, driftsvei for kraftlinje, stier og sleper vist på vernekartet. Veier (bilveier, traktorveier og driftsveier) inklusiv et ryddebelte på minst 3 meter målt ut fra vegskulder skal kunne vedlikeholdes fritt. Grusmasser og massetak som ligger naturlig til vegen skal kunne benyttes. Grøfter og stikkrenner som er anlagt for vegformålet skal kunne vedlikeholdes for all framtid.

Dersom en presisering av vegvedlikeholdet ikke er mulig må vi vurdere å rydde alle bilveger og traktorveger før området vernes slik at de er tilstrekkelig ryddet på vernetidspunktet. Dette vil være et kostbart tiltak og resultatet for fremtiden vil ikke bli annerledes enn om det tillates et ryddebelte på 3 meter ut til hver side av vegkant.

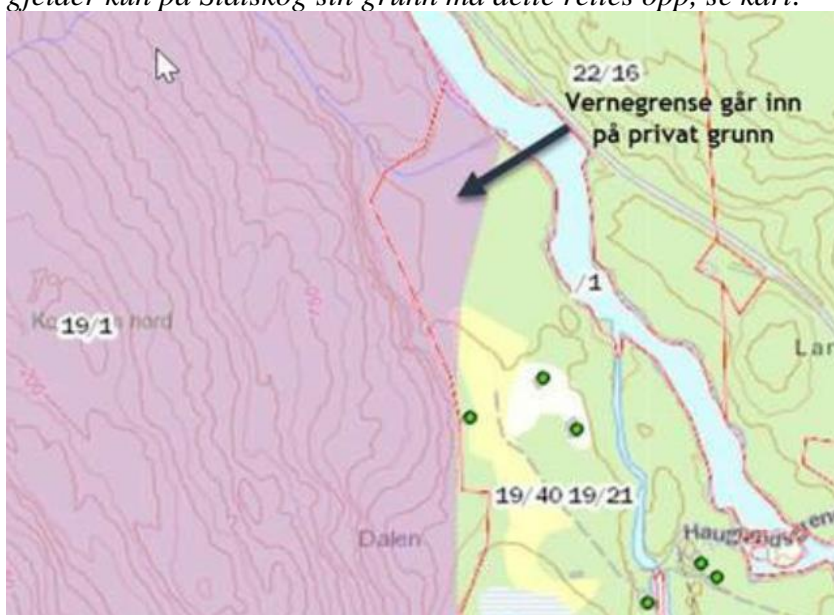
Forslag til vern i Drangedal kommune:

Statskog støtter forslaget om høringsalternativ 1.

Det er for Statskog sin del ønskelig å justere vernegrensa ved Holtemyra slik at bilveg og traktorveg forblir utenfor verneområdet, se kart:

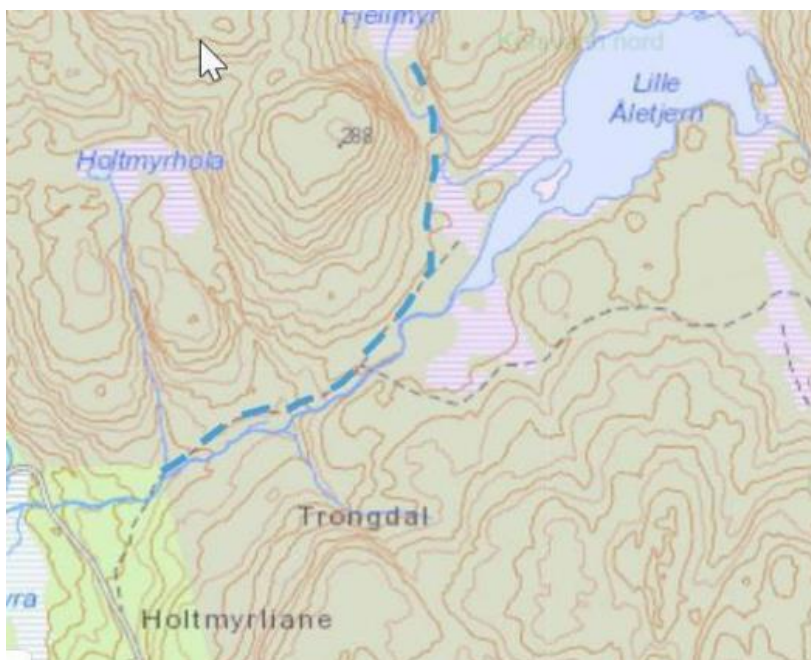

Det kan se ut som verneområdet går inn på privat grunn ved gbnr 19/40, dersom vernet gjelder kun på Statskog sin grunn må dette rettes opp, se kart:

For øvrig ønsker vi å kunne vedlikeholde traktorveger markert på nedenstående kart på samme vilkår som nevnt ovenfor.

Forsvarsbygg (brev datert 09.07.2021) uttaler følgende:

«Vi viser til forslag om vern av skog på Statskog SF, utvidelse av Midtstrondbekken naturreservat i Tinn kommune og to alternativer for naturreservat ved Bjønntjenn og Korsvann i Drangedal kommune. Forsvarsbygg gir høringssvar i denne type saker med det utgangspunkt å ivareta Forsvarets arealbruksinteresser.»

Vi registrerer at de generelle unntakene fra ferdselsbestemmelsene inkluderer hensynet til militær operativ virksomhet og avgang og landing med Forsvarets luftfartøy. Vi har ingen ytterligere merknader til verneforslaget.»

NJFF Telemark (brev av 28.07.2021) uttaler følgende:

«Så langt vi kan se, ivaretar forslaget til verneforskrift for begge naturreservatene i hovedsak NJFF Telemark sine interesser. Vi har likevel en innvending til forslaget til §4. Normalt bruker det under §4, «generelle unntak fra vernebestemmelsene», å være et punkt som sier at «Jakt, fangst og fiske etter gjeldende lovverk» er tillatt, «fiske» er utelatt i disse forslagene til verneforskrift. NJFF Telemark ønsker «fiske» inn igjen under dette punktet i §4. Ellers har vi ingen innvendinger til vern, så lenge verneforskriften forblir uten vesentlige endringer.»

Vi har for øvrig hatt høringen ute til våre lokalforeninger for interne innspill. Vi har mottatt ett høringsinnspill, fra Kroken JFF, dette gjengis i sin helhet under.

Høring – forslag til vern på Statskog SF i Drangedal Kommune.

Kroken Jeger- og Fiskerforening har siden 1954 leid jakt og fiske av Statskog i Brødsjø Statskog, og er godt kjent i området. Vi støtter alternativ 1 i høringsforslaget, utvidet vern av Bjønntjenn naturreservat.

Vi vil imidlertid komme med noen tilleggsopplysninger til side 11 i høringsdokumentet.

Vi har lagt tillegg inn i kartet når det gjelder stier, bygninger og faste bålplasser. Det er nok enda flere stier i området, men vi har konsentrert oss om de mest brukte. Ved Korsvann og øvre Bjønntjenna er det gapahuk. Ved Korsvann og store Åltjenna er det jordhytter som skogsarbeiderne bygde og overnatta i under skogsdrifta i gamle dager, disse er restaurert for å ta vare på den gamle kulturen og er åpne for allmenheten. Ved søndre Trytetjenna er det ei

lita koe som også er åpen for allmenheten. Ellers er det bygd utedoer ved store Åltjenna, jordhytta ved Korsvann og gapahuken ved Korsvann. Jegere og fiskere som leier jakt og fiske bruker disse mulighetene i området i dag. Det samme gjelder friluftsfolk for øvrig.

(kartet gjengis ikke her på grunn av størrelsen.

Naturvernforbundet (e-post datert 05.08.2021) uttaler følgende:

«Vi viser til høringsdokumenter i saken på Høyriing av verneplan for skog på Statskog SF sine eieendommar | Statsforvalteren i Vestfold og Telemark. Skogutvalget i Naturvernforbundet er glad for at det foreslås opprettelse av Bjønntjenn og Korsvann naturreservat i Drangedal og utvidelse av Midtstrondbekken naturreservat i Tinn. Vi har følgene merknader:

Vi viser til tidligere vedtak i Stortinget om bruk av Statskog sine eiendommer for å øke skogvernet i Norge, noe dette er en oppfølging av. Oppstartsmeldingen omfattet fire områder. Tre områder ligger i Tinn kommune: Gjuvet, Ormenatten og Midtstrondbekken (utvidelse), samt Korsvann i Drangedal. I høringsdokumentene kommer det fram at under forberedelsen til høring har Statsforvalteren i dialog med Miljødirektoratet funnet det hensiktsmessig å gå videre med verneprosess for områdene Korsvann og Midtstrondbekken. Ormenatten og Gjuvet NR utvidelse fikk begge én stjerne i de biologiske registreringene. For Ormenatten påpekes det i registreringene Statskog2017_Ormenatten.pdf (biofokus.no) at «Isolert sett vurderes derfor Ormenatten til lokal verdi *, men hvis en ser på området som en del av et større gammelskogsområde rundt Rivsfjell, som også inkluderer Skirvedalen NR, vil arealene til sammen trolig kvalifisere som at storområde av regional verdi **. Muligheter for å få til et slikt storområde bør undersøkes videre.» Naturvernforbundet mener at isolert sett kan det være riktig å avvente et vern av dette området til man har vurdert mulighetene for mulighetene for sammenbinding med Skirvedalen NR, men at det er viktig at slike vurderinger gjøres raskt, samtidig som det er viktig at ikke Statskog hogger i lokaliteten til mulighetene for ev. sammenbinding er avklart. Vi ser at området ikke lenger vises på «Statskog i verneprosess / Kartinnsyn (statskog.no)»

Korsvann: Vi er tvilende til om det er tilrådelig å verne det største alternativet. I registreringsrapporten Statskog2017_Korsvann.pdf (biofokus.no) er dette arealet ikke anbefalt vernet med følgende begrunnelse «Avgrensningen på undersøkelsesområdet favner om en del ensaldret og fåaldret forholdsvis ung og middelaldrende furuskog på lav bonitet, samt påvirkede arealer med ungsog og innplantet gran. Størstedelen av disse arealene er fjernet fra verneforslaget av hensyn til arrondering, men noen arealer er også inkludert med funksjon som randsoner og restaure[1]ringsarealer.» Statsforvalterens argument for å inkludere areal registreringsrapporten ikke anbefaler å inkludere er «Vi har i etterkant hatt en dialog med både Miljødirektoratet og Statskog for å kunne fremme forslag om vern av ytterligere areal på eiendommen til Statskog her, slik at det blir en utvidelse av eksisterende verneområde som heter Bjønntjenn naturreservat. Det er alternativ 1 i denne høringen. Etter statsforvalterens mening vil dette være det beste alternativet etter som det utgjør et storområde som samler mye naturmangfold i ett samlet område framfor to adskilte og nærliggende reservater i det samme området. Dette gjør det mulig å samle miljøverdiene i området i en og samme forskrift.»

Vi mener at det ikke styrker verneverdiene at man øker arealet med ikke-verneverdig skog. Tvert imot mener vi at det utvanner verdiene. Det bør heller ikke være et tungtveiende argument at man har én og ikke to forskrifter all den tid det finnes en rekke eksempler på at det finnes flere verneområder nær hverandre, men forskjellige forskrifter. Inkludert i Telemark. Med begrensede kvoter for vern av skog mener Naturvernforbundet at det er viktig at man verner verneverdig skog og ikke skog som ikke er vurdert å være verneverdig. Jf. også

Statsforvalteren og Miljødirektoratet sine vurderinger om at det ikke fremmes vern av de *-stjernens områder i Tinn. Vi mener at Gjuvet utvidelse og Ormenatten i stedet bør vernes enn det største forslaget i Korsvann. Vi går derfor imot forslaget om det største vernealternativet for Korsvann.

9.3 Statsforvalterens kommentarer og tilrådninger til de generelle merknadene

Språkrådet uttaler at navnet Bjønntjenn naturreservat ikke er registrert i Sentralt stadnamnregister (SSR). Det foreslås et nytt navn på området siden utvidingsforslaget dekker et stort område, og Statsforvalteren bes vurdere om Korsvann også kan brukes i navnet. Statsforvalteren har hørt på to alternative løsninger for naturreservat i området, der det ene var utvidelse (alternativ 1) av eksisterende Bjønntjenn naturreservat. Dette er et innarbeidet navn, siden reservatet ble vedtatt allerede i 2005. Navnet er basert på innspill i verneprosessen forut for vernevedtaket. Statsforvalteren ønsker derfor ikke å endre navn på området tross større areal der Korsvann også inngår.

9.4 Merknader til det foreslåtte området

Lokal høring

Når det gjelder uttalelsen fra Statskog så omfatter den både innspill til forskriftens § 4 for vedlikehold av traktorveier og mindre endringsforslag til grenser for reservatet. Statsforvalteren har endret forskriftens § 4 for en tilpassing til de behov som blir påpekt. Traktorveier vil ikke ha funksjon i forhold til uttak av skog i framtiden, men vi ser behovet i lys av andre interesser, herunder storviltjakt. Det er imidlertid Miljødirektoratet som må vurdere om endringene som er gjort kan aksepteres. Når det gjelder de andre innspillene (kommet inn gjennom dialog for øvrig) er dette rettet opp i forslaget til vernegrenser for det utvidete Bjønntjenn naturreservat. Innspill som gjelder gapahuk, jordhytter og liten koie, alle vist i vernekartet, så er vedlikehold av disse lagt til forskriftens § 4, pkt. j).

Sentral høring

Når det gjelder uttalelsen fra Norges Orienteringsforbund så tar Statsforvalteren dette til etterretning. Statsforvalteren følger de forskriftsmaler med eventuelle justeringer og endringer som Miljødirektoratet til enhver tid sender ut til miljøforvaltningen.

Når det gjelder uttalelsen fra Naturvernforbundet så tar Statsforvalteren deres synspunkter angående vern ved Bjønntjenn og Korsvann til etterretning. Vi vil imidlertid kommentere utvidelsen nærmere etter som vi mener at det er viktig å se helhetlig på vårt forslag som også innebærer kunnskap om andre arter enn de som framkommer av verneverdiene beskrevet foran i dokumentet. Vern av skog skjer i langtidsperspektiv (100-års perioder) og det vil også være formålstjenlig at det inngår begrensede arealer innenfor et verneforslag som ikke nødvendigvis tilfredsstillende absolutt alle krav til vern mht. mangfold på vernetidspunktet. På sikt vil den frie utviklingen av skogen et vern vil tilsi, sørge for at områder med mindre mangfold av arter i dag kan se helt annerledes ut i framtiden. Delområder innenfor forslaget vil også kunne restaureres med en skjøtsel som tilsier et større artsmangfold. Statsforvalteren mener derfor at en utvidelse av Bjønntjenn, som inkluderer arealer mellom nåværende Bjønntjenn naturreservat og Korsvannområdet, der sistnevnte areal fikk to stjerner ved biologisk registrering i 2017, oppfyller de krav som stilles til en verneprosess. Statsforvalteren er kjent med at det er registrert andre miljøkvaliteter i dette mellomliggende arealet, bl.a. flere forvaltningsmessig interessante fuglearter, herunder flere spillplasser for orrfugl og storfugl,

samt artene storlom, fiskeørn (NT), hønsehauk (NT), vepsevåk (NT), dvergfalk, nattravn og tretåspett.

9.5 Statsforvalterens kommentarer og tilrådninger til det foreslåtte området

Statsforvalterens kommentarer og tilrådning

Mindre språklige endringer og rettelser i forskriftene blir ikke kommentert nærmere. Større endringer og tilføyelser er vist i kursiv.

Konklusjon

Statsforvalteren anbefaler at området blir vernet som naturreservat med samme navn som tidligere, samt fredningsforskrifter og avgrensninger som i høringsforslaget, med de tillegg/endringsforslag som kom inn i forbindelse med høringen (vist i kursiv i forskriften).

Forskrift for Bjønntjenn naturreservat, Drangedal kommune, Vestfold og Telemark fylke

Fastsatt ved kongelig resolusjon .....med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som har særlig betydning for biologisk mangfold på grunn av et tilnærmet intakt og urørt naturområde med forekomst av eldre lavlandsbarskog med innslag av gammel eikeskog.

Området har særskilt naturvitenskapelig verdi på grunn av forekomst av flere sjeldne og trua arter knytta til død ved og hul eik.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr 19/1 i Drangedal kommune.

Naturreservatet dekker et totalareal på 4881 daa.

Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokk ..... datert Klima- og miljødepartementet..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Drangedal kommune, hos Statsforvalteren i Vestfold og Telemark, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker o.l., opplag av båter, framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen er ikke uttømmende.
- d) Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Sanking av bær og matsopp.

- b. *Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.*
- c. Oppsetting av midlertidige mobile jakttårn for storviltjakt.
- d. Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- e. Beiting.
- f. Utsetting av saltsteiner.
- g. Forsiktig rydding av småbusker og kvist i forbindelse med storviltjakt.
- h. Bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.
- i. *Vedlikehold av traktorveier og stier vist på vernekartet. Grøfter og stikkrenner som er anlagt for veiformålet kan vedlikeholdes.*
- j. *Vedlikehold av eksisterende gapahuk ved Korsvann, jordhytter ved Store Åletjern og Korsvann samt liten koie ved Søndre Trytetjern, vist på vernekartet.*

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.
- b. Sykling, ridning og bruk av hest utenom eksisterende stier er forbudt.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for:

- a. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.
- b. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe.
Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøringen.
- c. Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- d. Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndighetene kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a. Istandsetting og vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- b. Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med andre kjøretøy enn lett beltekjøretøy

som nevnt i § 6 pkt. c.

- c. Hogst av etablerte plantefelt.
- d. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- e. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- f. Oppsetting og vedlikehold av gjerder
- g. Øvingskjøring for formål nevnt i § 6 første ledd.
- h. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 f og i og § 7 a, c og f.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldlovens § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

Vernekart følger som eget vedlegg til oversendelsen.